UUTISET

Kvinoan kasvutarina Andien alkuperäiskansan omatarveviljelystä trendikkääksi terveysruuaksi kertoo sekin ruokamarkkinoiden rajattomuudesta. **EKONOMISTI EEVA ALHO, PTT**

Provanin tilalla hallitaan nurmen tuotanto

Hyvät hehtaarisadot, typensitojakasvien käyttö ja harkittu koneyhteistyö pitävät tuotantokustannukset kurissa.

Salolaiset **Markku** ja **Päivi Peltonen** kävivät torstaina pokkaamassa valtakunnallisen nurmipalkinnon Koneagrianäyttelyssä.

Palkinnon avulla halutaan korostaa laadukkaan nurmirehun merkitystä maito- ja lihakarjatilojen taloudelle.

Peltosten omistamalla Provanin tilalla on viisikymmenpäinen lypsykarja.

Peltoala on 117 hehtaaria. Säilörehua tuotetaan noin 35 hehtaarin alalla vuosittain ja sokerijuurikasta 30 hehtaarilla. Lisäksi kasvatetaan viljaa.

Länsi-Suomelle tyypilliset tiukat savimaat eivät päästä nurmenviljelijää helpolla.

Tilalla on kuitenkin useimpina vuosina päästy yli 8 000 kilon kuiva-ainesatoon hehtaarilta.

Kuivina vuosina suojaviljakasvustojen ja laidunten pelastuksena on käytetty sadetusta.

Nurmikierrossa käytetään monipuolisia seoksia.

Sinimailasen viljely aloitettiin vuonna 2007. Etenkin kuivina kesinä mailaskasvustot erottuvat edukseen. Ne myös kuohkeuttavat sokerijuurikkaan viljelyn tiivistämää maata.

Nurmia täydennyskylvetään tarvittaessa.

Urakoitsija hoitaa osan säilörehun korjuusta.

Määrää ja laatua kohtuukustannuksin

Palkintoa jaettaessa mittareina ovat muun muassa säilörehun tuotantokustannus ja syöntiindeksi sekä isäntäväen aktiivisuus uuden tiedon hankkimisessa.

Peltosten tilalla säilörehun tuotantokustannus on alle keskiarvon, 18,2 senttiä kuiva-ainekiloa kohti.

Kisan tuomariston mukaan hyvään tulokseen on päästy kovan satotason, typensitojakasvien ja harkitun koneyhteistyön avulla. Lisäksi rehun laatu on ollut hyvä.

Säilörehusta tehdään tilalla apetta.

Yölaidunnuksesta hyvät kokemukset

Karjan laidunnus painottuu keväällä ja syksyllä päiväaikaan, mutta kesällä sen on todettu sujuvan parhaiten yöllä.

Erityisesti kuumimpina kesinä yö- ja päivälaidunnuksen ero näkyy selvästi maitotankissa.

Hiehot käyvät kesäisin laiduntamassa myös muiden tilojen perinnebiotoopeilla.

Vasikoista edellisvuotiset pääsevät lähilaitumille ja nuoremmat opettelevat aitauksessa pysymistä navetan yhteydessä olevassa tarhassa.

Nurmipalkinnon voittaja valitaan vuosittain Pro Viljelys -toimintaan kuuluvista nurmitiloista.

Palkinnon jakaa Laidunyhdistys ry:n säätiö.

SATU LEHTONEN

TOMI TUULIRANTA

Päivi ja Markku Peltonen kävivät Koneagriassa vastaanottamassa palkintonsa.

”Syödään Suomi kasvuun”

MTK ja SAK vetoavat kotimaisen työn ja ruuan puolesta

MTK:n ja SAK:n puheenjohtajat **Juha Marttila** ja **Lauri Lyly** vetoavat hankintapäätöksiä tekeviin kotimaisuuden puolesta.

Perjantaina Koneagriassa Jyväskylässä puhuneet puheenjohtajat halusivat erityisesti kuntien ja muiden julkisia ruokahankintoja tekevien päättäjien ottavan huomioon kotimaisuuden ja lähiruuan.

Jos suomalaiset käyttävät yhden euron nykyistä enemmän kuukaudessa suomalaiseen ruokaan, se tuo vuodessa 1 500 työpaikkaa lisää, kerrottiin Suomalaisen työn ja ruuan puolesta -seminaarissa.

Marttila muistutti sekä päättäjiä, työnantajia että kuluttajia katsomaan aina alkuperää, kun tehdään isoja tai pieniä hankintoja.

”Syödään Suomi kasvuun”, hän kehotti.

Kovin lupaava tilanne ei tällä hetkellä ole, sillä elintarviketuonti kasvaa paljon kovempaa vauhtia kuin vienti, pahimmillaan 200 miljoonaa euroa vuodessa.

Elintarvikkeiden kauppatase on 2,7 miljardia euroa alijäämäinen.

Yksi syy ulkomaisen suosioon on tuontiruuan halvempi hinta. Marttilan mukaan suomalainen laadukkaasti tuotettu ruoka saa ollakin hieman ulkomaista kalliimpaa.

Suomalaisen puhtaan ruuan laatutuottajan tulisi saada tuoteistaan 15 prosenttia enemmän kuin ulkomainen virkaveli. Kuluttajalle hintaero jäisi 2–3 prosenttiin.

Tutkimuspanokset tuottavuuteen

Suomessa tulisi keskittyä nyt tuottavuuden nostoon. Esimerkiksi maatalouden tutkimuspanokset ovat menneet jo vuosikausia vesien tarkkailuun, vaikka tarve olisi nostaa kilpailukykyä, Marttila huomautti.

Lylyn mukaan Suomi ei voi kilpailla työn hinnalla, vaan tarvitaan osaamista ja ennen kaikkea tuotekehitystä.

Tällä hetkellä Suomen työllisyydelle tärkeintä on, että neuvottelujen alla olevasta tuloratkaisusta saadaan mahdollisimman kattava, Lyly painotti.

Kaikissa hankinnoissa on otettava alkuperä huomioon, Juha Marttila sanoo.

Lauri Lylyn mielestä Suomi tarvitsee ennen kaikkea tuotekehitystä.

» Tällä hetkellä Suomen työllisyydelle tärkeintä on, että tuloratkaisusta saadaan mahdollisimman kattava.«

LAURI LYLY

Tutkija **Leena Viitaharju** Helsingin yliopiston Ruralia-instituutista Seinäjoelta on tutkinut elintarvikehankintojen aluetaloudellisia vaikutuksia.

Alustavien tulosten mukaan julkisista, esimerkiksi koulujen ja sairaaloiden ruuasta tulee lähimaakunnasta 20–30 prosenttia, muualta Suomesta 60–70 prosenttia ja ulkomailta 10–20 prosenttia.

Hän muistuttaa, että hankinnasta päättävien hankintarenkaiden on mahdollista painottaa kilpailuehtoja niin, ettei pelkästään hinta ratkaise. Mukaan voidaan ottaa myös laatuehtoja.

Lyly huomautti, että vastaavat kriteerit koskevat myös valtiollisia isoja hankintoja. Suomessa voitaisiin olla hieman itsekkäämpiä, hän ja Marttila kehottivat.

Tosin mitään tullimuureja tai vastaavia ei ole syytä pystyttää, koska Suomen täytyy pystyä myös viemään tuotteitaan.

JOUKO KYYTSÖNEN

PTT:N TALOUSTUTKA

Proteiinia omasta maasta

Palstaviljelijän odotetuin sato on paitsi korvaamaton vuoroviljelyssä myös ravintoarvoiltaan ilahduttava. Härkäpavuilla herkuttelu toi mieleen kenialaiset vihreät pavut. Ne ovat Britanniassa varsin kuuluisa lisäarvotuote, jonka ansiosta tuoreiden papujen sesonki jatkuu ympäri vuoden.

Yön yli Keniasta lennätettävät tuoretuotteet eivät olleet helppo nieltävä papukansalle. Käytiin kiivas keskustelu ruuan matkaamista maileista. Kuljetuksen hiilidioksidipäästöt ovat vain toinen puoli yhtälöstä. Otollisten kasvuolojen vuoksi Kenialla on todellinen etulyöntiasema vihannesten tuotannossa. Kasvihuoneiden ja varastoinnin vaatima energia säästyy, kun sato valmistuu pellolta pöytään. Lentoreitti on valmiiksi vilkas turismin takia – ja britit Kenian ahkerimpia vierailijoita.

Ruokatuontia kehitysmaista vastustetaan yleisesti myös argumentilla, että se vie resursseja pois omatarveviljelystä samalla, kun maat ovat riippuvaisia tuontiruuasta. Panostukset puutarhatalouden kehittämiseen ovat vastanneet kysyntään ja tuoneet maille elintärkeitä vientituloja. Vientiin tuottavat yritykset tarjoavat mielekkäitä työmahdollisuuksia maaseudulla.

Ehkä kouriintuntuvin hyöty on saavutettu pientiloilla, jotka ovat omaksuneet alun perin vientiin suunnattujen kasvien viljelyn, mikä on monipuolistanut ravitsemusta. Näin kävi Kenian paputarinassa.

Kvinoan kasvutarina Andien alkuperäiskansan omatarveviljelystä trendikkääksi terveysruuaksi kertoo sekin ruokamarkkinoiden rajattomuudesta. Proteiinipitoisen kvinoan tuontikysyntä on 18-kertaistunut maailmanlaajuisesti vuosikymmenessä.

Tapaus osoitti, että ruokaturvaltaan haavoittuvin väestöryhmä on usein urbaanit köyhät. Kvinoan tärkeimmissä tuottajamaissa Boliviassa ja Perussa kohonneiden tuottajahintojen ansiosta maaseudun elintaso on noussut. Hyödyt eivät jakaudu tasaisesti, kun peruselintarvikkeen kauppahinnat karkaavat köyhien saavuttamattomiin.

Hintavaihtelulle altistumisesta huolimatta maailmankauppa on kauaskantoisempi poliittinen valinta kuin ruokaturvan tavoittelu vientirajoituksilla. Kysynnän vetovoima kannustaa kehittämään tuotantoa. Kehitysajattelussa korostuukin nykyään pyrkimys valjastaa pienviljelyssä piilevä potentiaali köyhyyden vähentämiseksi. Kun tuottavuus paranee, ylimääräinen sato voidaan myydä. Edistysaskeleet paikallismarkkinoiden toimivuudessa vievät lähemmäs kohti tavoitetta pitää kaupungistuva väestö ravittuna.

Tuottavuus ei yksin riitä maatalouden kehityksen mittariksi. Onnistumisen ratkaisee tulokset sosiaalisessa kehityksessä.

Mittarissa painavat köyhyyden väheneminen ja ravitsemustilan kohentuminen. Omatarve- ja kauppaviljely ovat keinoina yhtä tärkeitä.

EEVA ALHO
on PTT:n ekonomisti.
eeva.alho@ptt.fi

Koneagrian suosio tyydytti

Jyväskylän Koneagriassa kävi hieman enemmän väkeä kuin viime kerralla, kertoo näyttelypäällikkö **Marko Toivakka**. Hieman vajaat 25 000 oli odotusten mukainen luku.

Määrää tärkeämpää oli kuitenkin laatu. ”Kävijät olivat aktiivisia, ostoaikeissa olevia asiakkaita. Tämä kuulosti olevan kovasti näytteilleasettajien mieleen.”

Tapahtuman taloudellinen tulos ei ole vielä tarkasti selvillä.

MT

Julkisista hankinnoista päättävä voi vaikuttaa eläinten hyvinvointiin

JYVÄSKYLÄ (MT)

Eläinten hyvinvoinnista perjantaina Koneagrian seminaarissa puhuneet sysäsivät vastuuta julkisten hankintojen tekijöille.

Tuotannon avoimuutta ja kuluttajien tiedon lisäämistä kaipasivat eläinsuojeluasiamies **Sari Salminen**, Euroopan parlamentin jäsen **Sirpa Pietikäinen** (kok.) ja Suomen sikayrittäjien puheenjohtaja **Martin Ylikännö**.

”Jos julkinen valta asettaa tuotantokustannuksia nostavia kansallisia säännöksiä, on myös julkisrahoitteinen ruokailu toteutettava näiden sääntöjen mukaan tuotetulla ruualla”, muotoili tuottajia seminaarissa edustanut Ylikännö.

Pietikäinen kertoi EU:n uudistettavista hankintadirektiiveistä, jotka antavat entistä paremman mahdollisuuden valita tuotteita ja palveluja muun kuin hinnan perusteella.

”Hankinnat ovat strateginen työkalu”, hän sanoi.

Avoimia tarjouspyyntöjä

Pietikäinen maalaili kuvaa, jossa kunta tiedustelee alueen tuottajilta kaksi vuotta ennen hankintaa, millaisia mahdollisuuksia heillä on tuottaa kunnan tarvitsemia tuotteita.

Kun kysyntä olisi varmaa, voisi joku aloittaa uuden kasvin viljelyn tai investoida vaikka juuresten esikäsittelylaitteisiin.

Samalla kun kouluihin ja sairaaloihin saataisiin lähellä tuotettua ruokaa, tultaisiin luoneeksi yrittämisen mahdollisuuksia ja valinnanvaraa kuluttajille.

”Innovatiiviset hankinnat tarkoittavat avoimia tarjouspyyntöjä”, Pietikäinen selitti.

Hänen mukaansa ruokaloissa olisi varaa syödä kallistakin lihaa, kun välillä pidettäisiin kasvisruokapäiviä. Lihaa ei arvosteta, koska se on liian halpaa.

Ruokaa katsotaan monelta kantilta, Pietikäinen totesi. Sitä käsitellään eettisenä, ekologisena ja maatalouspoliittisena kysymyksenä.

Kehitys-, turvallisuus- ja terveellisyysnäkökulmiakaan ei voi unohtaa.

”Kun asiaa katsotaan eri puolilta, kokonaisuus ei ole kenenkään kannalta järkevä ja säädökset ovat keskenään ristiriitaisia.”

Toteutus, tulkinta ja valvonta

Lainsäädännön erilainen toteutus, tulkinta ja valvonta ovat syyt eläinten erilaisiin oloihin EU:n jäsenmaissa, Pietikäinen luetteli Maaseudun Tulevaisuudelle.

Esimerkiksi teuraskuljetusten enimmäisaikarajaa ei kaikissa maissa valvota.

Sikojen saparon katkaisukielto taas on muotoiltu eri maissa eri tavoin. Monissa maissa katkaisukiellon pystyy kiertämään.

Komissio on valvonut säädösten noudattamista heikosti, Pietikäinen sanoi.

”Komission valvonta riippuu asioista vastaavasta komissaarista.”

HANNA SALONEN

Kauppa kävi Koneagriassa

JYVÄSKYLÄ (MT)

Koneagrian näytteilleasettajat hymisivät tyytyväisyyttään perjantai-iltapäivällä.

”On väkeä ja komeat koneet”, **Olli Ranta** Agco Suomen osastolta tiivisti.

Kuten yrityksessä etukäteen uumoiltiin, Sampo Rosenlewin uusi Comia-malli kiinnosti kävijöitä eniten. Näyttelypäivien aikana syntyi kymmeniä kauppoja.

”Myynti on tietysti kiva juttu, mutta täällä tulee myös eri tavalla juttua asiakkaiden kanssa”, NHK-keskuksen logistiikan ja materiaalihallinnon esimies **Aku Korhonen** sanoi. Yritys myi messuilla enemmän kuin viime vuonna. Korhosen mukaan ikisuosikki lypsyrobotti kiinnosti asiakkaita nytkin.

Tokki Oy:n osaston vetonauloja olivat uusi muoviritiläpohjainen vasikkakarsina ja juomalaitteet.

”Kivat messut. Kauppaa on tehty vilkkaammin kuin viime vuonna”, vertasi Tokkin **Silja Rauma**.

Turun Konekeskuksen osastolla peltokoneet jäivät pientuulivoimalan varjoon. Se kiinnosti kävijöitä eniten.

”Olemme tyytyväisiä. Väkeä on riittänyt ruuhkaksi asti”, **Kristiina Huotari** kertoi.

HANNA SALONEN

MARKKU VUORIKARI

Lypsyrobotti kuuluu messujen ikisuosikkeihin.

KUVA: JOHANNES TERVO